

Tijd om eens 'hoed te klappen'

Economisch heeft West-Vlaanderen de wind in de zeilen: windenergie op zee, groenteteelt op de vruchtbare stukken land en vee op de minder vruchtbare. Tapijten aan de Leie, transport van wagens en containers in Brugge en het toerisme aan de kust. 'Oe is 't?', vraag je. Welnu: 'Goed goed!'

Harde werkers zijn we. 'Zwiegt en doe voort!'. Vraag niet naar details. Vraag niet naar het welzijn van de legkippen in Wingene, die ziek vertrappeld worden in hun nachtkooien. 'Gaan we nu voor elk dier een wellnesscoach voorzien?'. Wie breekt er nu ook binnen, in de eigendom van een ander? 'Kijk naar de jobs die door het slachthuis van Tielt worden gegenereerd'. En, 'die mens van het slachthuis van Izegem, werkt al heel zijn leven naarstig om zijn zaak te doen bloeien, en dan dit'.

We werken naarstig in West-Vlaanderen. Bij de lijst der rijkste Belgen, kom je opvallend veel West-Vlamingen tegen: niet alleen tapijtgiganten, of weefgetouwproducenten, maar ook groenteboeren die diversifieerden naar diepvriesproducten, veetelers die het bankwezen omarmden. Huwelijken tussen de belangrijkste families binnen de belangrijkste sectoren zorgen voor een stevig verankerd imperium. We trouwen ook naarstig in West-Vlaanderen.

Maar aan de onderste sport van de ladder hangt de boer. De veeteler, die werkt op het scherp van de snee. Die nog wat winst tracht te halen uit zijn dieren, hoewel hij als individu niet veel kan doen aan de prijszetting. Hij neemt dan ook steeds meer dieren, want alle kleine beetjes maken één groot. En daarbij: schaalvergroting helpt voor het spreiden van de kosten voor dierenwelzijn en milieu, zo schijnt het.

Voor braadkippen is West-Vlaanderen het nieuwe Eldorado: met 1,8mio kakelende nieuwkomers – bovenop de 11 miljoen die al vergund waren- maken ze van onze provincie één grote volièrre die elke zes weken aan het spit geregen wordt. Het totaal van 16,5 miljoen dieren (kippen, runderen en varkens) in West-Vlaanderen levert ook massa's bruin goud op –en dat is niet het vlees. De mestkelders moeten leeg en hiervoor heeft onze provincie de akkerenteelten, zoals de groenteteelt.

Maar ook hier is het op de tippen lopen, althans voor de groenteboer –de diepvriesfamilies werken met andere marges: elke centimeter akker telt. Grond is immers duur in West-Vlaanderen en de winstmarges op groenten gering. De groenten voor de industrie moeten groen en goedkoop zijn. En dat krijg je als je voldoende nitraat –dus mest- toedient. Dat de mest in het water loopt, is een probleem voor de maatschappij die voor de ruiming opdraait. Maar ook voor de boer, die steeds met strengere normen geconfronteerd wordt.

West-Vlamingen zijn harde werkers en we zijn schijnbaar zot van alles dat naar industrie ruikt. Maar misschien wordt het wel tijd om eens 'goed te klappen', een breed maatschappelijk debat te voeren over de richting die we uit moeten met de landbouw. Het huidig model zit immers op een dood spoor: het schaadt boer, buur én beest. Een nieuw model moet ervoor zorgen dat boer, buur en beest een welgemeende 'Goed goed!' zeggen, als antwoord op de vraag 'oe is 't?'. En toene zien me hoed bezig. Uitnodiging aanvaard minister Schauvliege?

Bart Vanwildemeersch is beleidsverantwoordelijke bij de West-Vlaamse Milieufederatie vzw.